

KARADENİZ EREĞLİ İLÇESİNDE YEREL HALKIN TURİZMİN GELİŞİMİNE YÖNELİK TUTUM VE ALGILARINI BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ERCAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi, (fatih.ercan@beun.edu.tr)

ÖZET

Bir bölgede turizmin gelişiminin planlı bir şekilde gerçekleştirilmesi ve yerel halkın desteğinin sağlanması için, yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının anlaşılması önemli bir gereklilik olarak görülmektedir. Bu bağlamda, Karadeniz Ereğli ilçesinde yaşayan yerel halkın ilçede turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının belirlenmesi, bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre, Ereğli’de yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının olumlu olduğu ve turizmin gelişimini destekledikleri ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Gelişimi, Tutum ve Algular, Yerel Halk, Karadeniz Ereğli.

A RESEARCH ON DETERMINING LOCAL RESIDENTS’ ATTITUDES AND PERCEPTIONS TOWARD TOURISM DEVELOPMENT IN BLACK SEA EREGLI DISTRICT

ABSTRACT

It’s considered as a vital requirement understanding the local resident’s attitudes and perceptions towards tourism development in order to carry out a planned tourism development and receive local resident’s support in an area. In this context, determining local resident’s attitudes and perceptions towards tourism development in Black Sea Ereğli district is the aim of this study. Questionnaire technique was used for data collection. Results showed that local residents’ attitudes and perceptions towards tourism development in Ereğli is positive and they support the tourism development in the district.

Keywords: Tourism Development, Attitudes and Perceptions, Local Residents, Black Sea Ereğli.

1. Giriş

Turizm endüstrisi, nitelikli-niteliksiz çok sayıda kişiye istihdam olanağı sağlayan, yerel ve ulusal boyutta ekonomik gelişmeyi ve toplumsal kalkınmayı destekleyen önemli bir endüstridir. Bu kapsamda turizm, toplumlar tarafından ekonomik ve sosyal kalkınmada stratejik bir araç olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla, bir bölgede turizmin gelişimi, o bölgede yaşayan yerel halkı etkileyen ve önem arz eden bir olgu olarak dikkat çekmektedir (Işık & Çalkın, 2016:19). Turizm endüstrisinin yeni gelişim aşamasında olduğu bölgelerde yerel halk, turizmin etkileriyle ilk kez karşılaşmaktadır. Bu sebeple, turizmin gelişimine yönelik gerçekleştirilecek proje ve yatırımlara destek sağlanması amacıyla turizm planlamacıları, öncelikle yerel halkın turizm endüstrisinin gelişimine yönelik tutumlarını anlamaya çalışmaktadır (Harrill, 2004:1). Bu yaklaşımın altında yatan temel düşünce ise, toplumun desteği olmaksızın sürdürülebilir bir turistik gelişim sağlamanın güç olmasıdır (Anderecek & Vogt, 2000:27). Akova (2006:3), yerel halkın turizm gelişim politika ve programlarını desteklememesi durumunda, turizmin gelişimine yönelik programların uygulamada başarısız veya etkisiz olabileceğine işaret etmektedir. Bu bağlamda, yerel halkın turizmin gelişimine ve etkilerine yönelik tutumlarının belirlenmesine ilişkin akademik çalışmalara son yıllarda ağırlık verildiği dikkat çekmektedir (Teye vd., 2002; Dimitriadis vd., 2013; Stylidis vd., 2014; Blesic vd., 2014).

Boğan & Saruşık (2016:325-326), yerel halkın turizmin bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiğini ve halkın turistlere karşı sergileyecekleri tavır ve davranışların da bölgede turizm endüstrisinin geleceği açısından etkili olacağını belirtmektedirler. Yazarlar ayrıca, yerel halkın turizme yönelik tutumlarının araştırılmasının, ileriki dönemlerde yapılacak turizm politika ve planlamalarında önemli bir etken olacağını vurgulamaktadırlar. Benzer şekilde Duran & Özkul (2012:502), turizme yeni açılan bölgelerde sağlıklı ve sürdürülebilir bir turizm gelişimi sağlanmasında, yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutumlarının belirlenmesinin önemini vurgulamakta, bu sayede olası olumsuz etkilerin önüne geçmenin ve olumlu olabilecek etkilerin artırılmasının mümkün olabileceğini belirtmektedirler. Bununla birlikte, akademik alanda yapılan çoğu araştırmada (Zamani-Farahani & Musa, 2008; Canizares vd., 2014; Ekici & Çizel, 2014; Dilek vd., 2017), yerel halkın turizmin gelişimine yönelik genel tutumlarının ve turizmin bölgede meydana getirebileceği olası olumlu-olumsuz etkilere yönelik tutum ve algılarının ele alındığı dikkat çekmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Karadeniz Ereğli’de yaşayan yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarını belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda, yerel halkın ilçede turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algıları ile turizmin olumlu ve olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algıları tespit edilmeye çalışılacak, ayrıca bu tutum ve algıların araştırmaya katılanların sosyo-demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği detaylı bir şekilde incelenecektir.

2. İlgili Literatür

Turizm, dünya genelinde hızla gelişmeye devam eden, ülke ve bölgeler için döviz kaynağı olan, kalkınma ve istihdamda önemli bir araç olarak görülen endüstrilerden biridir. Bu sebeple, turizmin gelişimine önem verilmekte, sahip olunan turistik kaynaklar bu doğrultuda etkin bir şekilde kullanılmaya çalışılmaktadır. Turizme yönelik başarılı yatırımlar gerçekleştirmenin

ve bölgede turizmin gelişiminin sürdürülebilir olmasının en önemli öncüllerinden biri olarak yöre halkının turizme ve turiste yönelik sergileyeceği tutumlar gösterilmektedir (Andereck & Vogt, 2000:27; Şanlıoğlu & Erdem, 2017:278). Turistler, bir destinasyondaki tatil deneyimleri boyunca, turizm işletmelerinin ürettiği ürün ve hizmetleri tüketmekte, ziyaret edilen destinasyonun kültürünü tanımak istemekte, aynı zamanda çeşitli geziler, alışveriş, vb. etkinlikler sırasında yerel halk ile etkileşim ve iletişim içinde olmaktadır. Yerel halkın turiste karşı tutum ve davranışları, onlarla olan etkileşimleri bu noktada önem kazanmakta, nihayetinde bölgede turizmin gelişiminde etkili bir faktör olarak değerlendirilebilmektedir.

Dilek vd. (2017:62)'ne göre, yerel halkın turizme ve turiste bakış açısı, turizmin o bölgedeki gelişim sürecinde doğrudan etkiye sahip olup, yerel halkın turizme ve turiste yönelik pozitif yaklaşımının bulunmadığı, turizm faaliyetlerini yeterince desteklemediği bir bölgede turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması söz konusu olmayacaktır. Sinclair-Maragh vd. (2015), turizmin gelişimine yönelik yerel halkın tutumlarını anlamanın, turizm politika ve planlamacıları açısından önemli bir zorunluluk olduğunu, turizmin gelişiminin meydana getirebileceği olumlu ve olumsuz etkilere yönelik tutumların hangi demografik değişkenlerden kaynaklandığının tespit edilmesinin bir bölgede sürdürülebilir turizm gelişimi ve gelecek planlaması için yararlı olacağını belirtmektedirler. Işık & Çalkın (2016:38-39), turizmin gelişmekte olduğu bölgelerde, turizm faaliyetlerinin meydana getirebileceği olumlu ve olumsuz etkilerden öncelikle o bölgede yaşayan yerel halkın etkilendiğini, olumlu etkilere yönelik algıların yerel halkın turizm faaliyetlerine verdiği desteği artırdığını, turizm gelişim sürecine dahil olmasını sağladığını ve olumlu bir destinasyon imajı oluşmasında önemli bir rol oynadığını ifade etmektedirler.

Dimitriadis vd. (2013:137-138) tarafından yapılan bir çalışmada, turizmin bölge insanı için önemli bir gelir kaynağı olması, istihdam yaratması, işsizliği azaltması, yerel kültürün korunması ve sürdürülmesine katkıda bulunması, altyapı hizmetlerinin gelişmesi, yerel pazarın büyümesi ve alışveriş seçeneklerinde artış sağlaması turizmin olası olumlu etkileri olarak gösterilmekteyken, bölgede suç oranını artırması, çevre kirliliğine neden olması, ürün ve hizmet fiyatlarını artırması gibi faktörler de turizmin olası olumsuz etkileri olarak değerlendirilmektedir. Yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutumlarının ele alındığı literatürdeki diğer çalışmalara bakıldığında (Ekici & Çizel, 2014; Sharpley, 2014; Xu vd., 2016; Segota vd., 2017; Lundberg, 2017) turizmin olası etkilerinin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlar altında benzer şekilde ele alındığı dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalarda, turizmin gelişimine yönelik tutum ve algıların, yerel halkın sosyo-demografik özelliklerine göre farklılıklar gösterebildiği ve bu faktörlere dikkat çekildiği görülmektedir.

Boğan & Sarıışık (2016), yerel halkı bölge turizminin bir parçası olarak değerlendirmekte ve yerel halkın turistlere karşı sergileyecekleri tutumların bölgenin geleceği açısından incelenmesi gereken bir durum olduğunu vurgulamaktadırlar. Yazarlar ayrıca, yerel halkın turizme yönelik tutumlarında bölgede yaşam süresi, ekonomik olarak turizme bağımlılık, yaş, eğitim seviyesi, cinsiyet gibi demografik değişkenlerin etkili olduğundan söz etmektedirler. Zamani-Farahani & Musa (2008), benzer şekilde yaş, cinsiyet, turizme ekonomik bağımlılık gibi faktörlerin bölge halkının turizmin gelişimine yönelik tutumları üzerinde etkili olan sosyo-demografik faktörler olduğunu belirtmektedirler. Garcia vd. (2015), turizmin ekonomik

etkilerinin yerel halkın olumlu yönde tutum sergilemesini sağlayan temel itici güç olduğunu, bununla birlikte bölgedeki ikamet süresi, cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir seviyesi gibi değişkenlerin tutum ve algıları etkileyen faktörler olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar.

Blesic vd. (2014) tarafından Sırbistan, Dragacevo’da yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarını belirlemeye yönelik yapılan araştırmada, yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutumlarının olumlu olduğu ve turizmin gelişiminden elde edilecek faydalar konusunda farkındalığa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyo-demografik özelliklere göre ise, 50 yaşa kadar olan ve daha yüksek eğitim seviyesine sahip katılımcıların turizmin gelişimine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu, buna karşın bölgede ikamet süresi daha uzun olanların ve daha düşük eğitim seviyesine sahip olanların turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının diğerlerine göre daha olumsuz yönde olduğu tespit edilmiştir. Teye vd. (2002), turizmin gelişimine yönelik yerel halkın tutumlarını belirlemeye yönelik Ghana, Cape Coast ve Elmina’da yapılan diğer bir araştırmada, katılımcıların sosyo-demografik bazı özelliklerine göre tutumların farklılaştığını ortaya koymuşlardır. Araştırma sonuçları, yerel halkın gelir seviyesi arttıkça turizmin gelişimine yönelik tutumların daha olumsuz olduğunu, emekli, öğrenci, ev hanımlarının turizmin gelişimine yönelik tutumlarının diğer meslek gruplarına göre daha olumlu yönde olduğunu, eğitim seviyesi arttıkça turizmin gelişimi ve olumlu etkilerine yönelik tutumların da olumlu yönde farklılaştığını göstermektedir.

Akova (2006), yerel halkın turizmin etkilerine yönelik tutumlarının demografik özelliklere göre bölgeden bölgeye farklılık gösterdiğini, bu farklılıkların her bölgede aynı olmayabileceğini belirtmektedir. Yazara göre, bir bölgede, yerel halkın ikamet süresi turizmin gelişimine yönelik tutumlar üzerinde etkili önemli bir sosyo-demografik değişken iken, bu değişkenin başka bir bölgede tutumlar üzerinde önemli bir etken olmadığı görülebilmektedir. Sağlıklı bir turizm gelişimi için bu faktörlerin dikkate alınarak, plan ve yatırımların bu yönde gerçekleştirilmesi, turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması, turizmin meydana getirebileceği olumlu ve olumsuz etkilere yönelik yerel halkın tutumlarının belirlenmesi, konuyla ilgili yapılan akademik araştırmalarda dikkat çeken ana hususlardır. Turizmin gelişimi ve meydana getirebileceği olumlu-olumsuz etkilere yönelik yerel halkın tutumlarının belirlenmesi, bir bölgede turizm gelişimine yönelik faaliyetlerin daha istikrarlı ve beklentilere uygun bir biçimde gerçekleşmesini sağlayacaktır.

Zonguldak iline bağlı Karadeniz Ereğli ilçesi, Batı Karadeniz’de yer alan, denize kıyısı olan bir ilçedir. Denizcilik ve sanayinin gelişmiş olduğu ilçe, çok sayıda kişinin yaşadığı, dışardan göç alan kozmopolit bir yerdir. Bununla birlikte, sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi değerlerle ön plana çıkan ilçe, önemli bir turizm potansiyeline de sahiptir. Osmanlı Çileği, Elpek Bezi, Ereğli Kalesi, Cehennem Ağzı Mağaraları, Gazi Alemdar Gemisi, ilçeye özgü turistik çekiciliklerden bazılarıdır. Son yıllarda, bu değerlerin turizme kazandırılması ve bölgede turizmin gelişimine yönelik kamu ve sivil toplum kuruluşlarının çeşitli çalışmalar yapılmakta ve etkinlikler düzenlenmektedir. Bu sebeple, Karadeniz Ereğli ilçesinde yaşayan yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının belirlenmesi bölgede turizmin geleceği açısından kritik bir öneme sahiptir.

3. Yöntem

Bu araştırma ile, Karadeniz Ereğli’de yaşayan yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarını ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu temel amaç doğrultusunda, ilçede yaşayan yerel halkın sosyo-demografik özelliklerine göre turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği de tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bir bölgede turizmin gelişiminin en önemli unsurlarından birinin, yerel halkın turizme ve turiste yönelik tutumları olduğu düşünüldüğünde, turizmin gelişimine, olumlu-olumsuz olası etkilerine yönelik yerel halkın tutum ve algılarının araştırılması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, turizmde gelişme aşamasında olan Karadeniz Ereğli ilçesinde, yerel halkın turizmin gelişimiyle ilgili tutum ve algılarını belirlemeye yönelik ilk araştırma olması bu çalışmanın önemini artırmaktadır. Bu araştırmanın, bu alandaki literatüre katkı sağlaması da beklenmektedir.

Araştırma evrenini Zonguldak ili, Karadeniz Ereğli ilçesinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Karadeniz Ereğli Kaymakamlığının verilerine göre, Ereğli ilçe merkezinin nüfusu 2017 yılı itibarıyla 118.030 kişidir (Zonguldak Valiliği, 2017). Evrenin tamamına ulaşmanın zaman, maliyet ve ulaşılabilirlik açısından zorlukları nedeniyle evreni temsil yeteneğine sahip örneklem alma yoluna gidilmiş ve evren içindeki tüm birimlerin eşit seçilme şansına sahip olduğu basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Buna göre, minimum örneklem büyüklüğü, $n = \sigma^2 \cdot Z_a^2 / d^2$ (Özdamar, 2003) formülünden hareketle ve %5 hata payı ile 385 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada, minimum örneklem büyüklüğünün üzerinde 460 kişiye ulaşılarak anket uygulanmıştır. Eksik ve hatalı anketler elendikten sonra 446 adet anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Bu çalışmada, birincil verilerin elde edilmesinde nicel veri toplama tekniklerinden biri olan anket tekniği kullanılmıştır. Anket ölçeğinin geliştirilmesinde Andereck & Vogt (2000), Blesic vd. (2014) ve Canizares vd. (2014) araştırmalarından yararlanılmış ve uzman görüşleri de alınarak ifadeler bu çalışmaya uygun bir şekilde uyarlanmıştır. İki bölümden oluşan anketin ilk bölümünde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine yer verilmiştir. İkinci bölümde ise turizmin gelişimi, meydana getirebileceği olumlu ve olumsuz etkilere yönelik yerel halkın tutum ve algılarını ölçmeye yönelik 5’li likert tipi (1= “Hiç Katılmıyorum”, 2= “Katılmıyorum”, 3= “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”, 4= “Katılıyorum”, 5= “Tamamen Katılıyorum”) ölçekle hazırlanan ifadeler yer verilmektedir. Anketlerin bir kısmı yerel halk ile yüz yüze görüşülerek, bir kısmı da internet üzerinden çevrimiçi olarak uygulanmıştır.

Anketin ilk bölümünde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin veriler yüzde ve frekansları alınarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. İkinci bölümde ise turizmin gelişimi, meydana getirebileceği olumlu ve olumsuz etkilere yönelik yerel halkın tutum ve algılarını içeren ifadeler yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri analiz edilmiştir. Ayrıca, katılımcıların anketin ikinci bölümünde yer alan ifadelere katılım dereceleri ile demografik özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla, iki bağımsız değişken için t-testinin parametrik olmayan alternatifi Mann Whitney U testi ve üç yada daha fazla değişken için Kruskal Wallis testi (nonparametrik testler) yapılmıştır (Demirgil, 2010:99-106).

Tablo 1: Normal Dağılım Testi

	Çarpıklık-Basıklık	İstatistik	Std. Hata
Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik	Skewness	-1,520	,116
Tutum ve Algılarına İlişkin Ölçek	Kurtosis	7,406	,231

Normallik testlerinde çarpıklık-basıklık değerleri dikkate alınmakta, -1 ve +1 arası değerlerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (Hair Jr. vd., 2017:32). Buna göre, Tablo 1’de görülen çarpıklık-basıklık değerlerinden, bu araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılım göstermediği anlaşılmaktadır. Bu nedenle nonparametrik testler uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini ölçmek amacıyla güvenilirlik analizi yapılmış ve Cronbach Alpha değeri 0.901 olarak (yüksek güvenilirlikte) belirlenmiştir. Analizler SPSS 21.0 for Windows programıyla yapılmış ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4. Bulgular

4.1. Sosyo-Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yerel halkın sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2: Ankete Katılan Yerel Halka İlişkin Sosyo-Demografik Bulgular

Demografik Özellikler	f	%	
Cinsiyet	Erkek	206	46,2
	Kadın	240	53,8
	Toplam	446	100
Yaş	20 ve altı	14	3,1
	21-30	158	35,4
	31-40	158	35,4
	41-50	74	16,6
	51-60	30	6,7
	61 ve üzeri	12	2,7
	Toplam	446	100
Medeni Hâl	Evli	276	61,9
	Bekar	170	38,1
	Toplam	446	100
Eğitim	İlkokul	8	1,8
	Ortaokul	24	5,4
	Lise	130	29,1
	Önlisans	78	17,5
	Lisans	186	41,7
	Lisansüstü	20	4,5
Toplam	446	100	

Tablo 2 devam

Aylık Gelir (TL)	1500 ve altı	100	22,4	
	1501-2000	70	15,7	
	2001-2500	64	14,3	
	2501-3000	48	10,8	
	3001-3500	54	12,1	
	3501 ve üzeri	110	24,7	
	Toplam	446	100	
	Meslek	Memur	132	29,6
Esnaf		30	6,7	
Çiftçi		6	1,3	
İşçi		70	15,7	
Öğrenci		44	9,9	
Ev Hanımı		40	9,0	
Diğer		124	27,8	
Toplam		446	100	
Zonguldak/Ereğli'de İkamet Süresi		1 yıldan az	18	4,0
		1-5 yıl	38	8,5
	6-10 yıl	44	9,9	
	11-15 yıl	20	4,5	
	16-20 yıl	60	13,5	
	21 yıl ve üzeri	266	59,6	
	Toplam	446	100	

Yukarıdaki tabloda (Tablo 2), araştırmaya katılarak anketi yanıtlayan Karadeniz Ereğli'deki yerel halkın cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim, aylık gelir, meslek ve ilçedeki ikamet sürelerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre; ankete katılanların %46,2'si erkek, %53,8'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun genç ve orta yaş aralığında (%35,4'ü 21-30 yaş, %35,4'ü 31-40 yaş) ve evli katılımcıların daha fazla (%61,9) olduğu, eğitim seviyelerinin lise (%29,1) ve lisans (%41,7) düzeyinde sayıca çoğunluk gösterdiği, katılımcıların aylık gelirlerinin ise 3501 TL ve üzeri (%24,7), 1500 TL ve altı (%22,4) olarak yoğunlaştığı görülmektedir. Katılımcıların ikamet sürelerine bakıldığında çoğunluğun (%59,6) 21 yıl ve üzeri Zonguldak/Ereğli ilçesinde ikamet ettikleri dikkat çekmektedir.

4.2. Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutumlarının Faktör Analizi

Karadeniz Ereğli'de yaşayan yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algıları ile ilgili ölçekte 32 ifade yer almaktadır. Bu 32 ifadeden oluşan ölçeğin boyutlarını incelemek üzere faktör analizi yapılmıştır. Değişkenlerin faktör analizi yapılması için uygunluğunu gösteren Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği değeri 0.925 olarak hesaplanmıştır. Faktör analizi yapmak için bu değer yeterli görülmektedir (Kalaycı, 2010). Bununla birlikte, Bartlett's Test of Sphericity yapılmış ve elde edilen p değerinin anlamlı olduğu görülmüştür ($\chi^2=10508,527$, $p<0.00$).

Tablo 3'te yer alan faktör analizi sonuçlarına göre, yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutumları ile ilgili ölçeğe ait ifadelerin üç boyutta toplandığı görülmektedir. Bu boyutların özdeğerlerinin 1'den büyük ve toplam varyansın %58,68'ini açıklamakta olduğu görülmektedir. Bu boyutlardan ilki, "Turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar" olarak isimlendirilmiş ve toplam varyansın %27,21'ini, ikincisi, "Turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algılar" olarak isimlendirilmiş ve toplam varyansın 16,98'ini, üçüncüsü ise "Turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algılar" olarak isimlendirilmiş ve toplam varyansın %14,48'ini açıklamaktadır.

Tablo 3: Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algılarına İlişkin Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)

Faktörler	Faktör Yüklere	Özdeğerler	Güvenilirlik (α)	İfadelere Ait Aritmetik Ort.	Açıklanan Varyans (%)
Faktör 1: Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar		4.236	0.866	4,44	27.21
Ereğli'de turizmin gelişimini sağlayacak yeni turizm yatırımları yapılmalıdır.	0.725			4,65	
Ereğli halkı turizmin gelişimini aktif bir şekilde desteklemelidir.	0.785			4,67	
Ereğli'ye turist çekmek için daha fazla çaba gösterilmelidir.	0.850			4,71	
Ereğli'de turistik bir kent imajı oluşumu sağlanmalıdır.	0.799			4,65	
Ereğli'de kamuya ait kurum ve kuruluşlar yerel halkı turizm hakkında bilgilendirmelidir.	0.727			4,62	
Ereğli'de turizmin gelişimi için yapılabilecek yeni vergilendirmeleri destekliyorum.	0.330			3,11	
Ereğli, daha fazla turist çeken bir yer (destinasyon) olmalıdır.	0.642			4,50	
Turistlerin Ereğli ve halkını, kültürünü görmek için yaptıkları ziyaretler beni memnun eder.	0.613			4,65	
Faktör 2: Turizmin Olumlu Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar		12.686	0.943	4,37	16,98
Turizm, Ereğli'nin gelişiminde önemli bir role sahip olacaktır.	0.657			4,49	
Ereğli, bölgede turizmin gelişimi için yeterli turistik çekiciliklere sahiptir.	0.490			4,18	

Tablo 3 devam

Turizmin gelişiminin Ereğli'ye sağlayabileceği faydalar, meydana getirebileceği olumsuz etkilerden daha önemli olacaktır.	0.605			4,36
Ereğli'de turizmin temel sektörlerden biri olmasını temenni ediyorum.	0.715			4,39
Yerel yönetim/devlet tarafından yapılan uzun dönemli planlamalar yoluyla turizmin çevre üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkiler kontrol altına alınabilir.	0.574			4,35
Ereğli'de turizmin gelişimi, yerel halk için daha fazla iş imkanı sağlayacaktır.	0.701			4,58
Ereğli'de turizmin gelişimi, yerel halkın daha fazla gelire sahip olmasını sağlayacaktır.	0.783			4,45
Ereğli'de turizmin gelişimi, yerel halkın yaşam standartlarını artıracaktır.	0.802			4,35
Ereğli'de turizmin sağlayacağı iş imkanları, yerel halk tarafından tercih edilen nitelikli işler olacaktır.	0.823			4,18
Turizm sektörü Ereğli için ekonomik anlamda önemli bir kaynak olacaktır.	0.756			4,37
Turizmin gelişimi ile birlikte Ereğli daha iyi bir ulaşım ağına sahip olacaktır.	0.757			4,23
Turizmin gelişimi ile birlikte Ereğli'de halka sunulan kamu hizmetlerinin kalitesi de artacaktır.	0.773			4,21
Ereğli'nin turistik bir yer haline gelmesi, eğlence/dinlenme faaliyetlerinin artmasını sağlayacaktır.	0.636			4,59
Turizmin gelişimi, Ereğli'de tarihi yapıların restore edilmesi ve korunmasını teşvik edecektir.	0.598			4,65
Ereğli'de turizmin gelişimi, şehirdeki alışveriş merkezi, mağazalar, vb. imkanların daha da artmasını sağlayacaktır.	0.612			4,55
Turizmin gelişimi, Ereğli halkının kültürel kimliğinin korunmasına yardımcı olacaktır.	0.640			4,14
Faktör 3: Turizmin Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	1.858	0.887	2,89	14,48
Ereğli'de turizmin gelişimi, ürün ve hizmet fiyatlarının artmasına neden olacaktır.	0.402			4,12

Tablo 3 devam

Ereğli’de turizmin gelişimi, yerel halkın şehirdeki eğlence/dinlenme alanlarını kısıtlayacaktır.	0.708	2,42
Artan turizm faaliyetleri Ereğli’de doğal çevrenin bozulmasına neden olacaktır.	0.794	2,63
Turizmin gelişimi Ereğli’de trafik yoğunluğunun artmasına neden olacaktır.	0.721	3,72
Turizmin gelişimi Ereğli’de gürültünün artmasına neden olacaktır.	0.841	2,94
Turizmin gelişimi Ereğli’de çarpık yapılaşmanın oluşmasına neden olacaktır.	0.839	2,48
Turizmin gelişimi Ereğli’de suç oranının artmasına neden olacaktır.	0.807	2,51
Ereğli’de turizmin gelişimi, geleneksel kültürün olumsuz yönde değişimine neden olacaktır.	0.743	2,32
Kaiser-Mayer-Olkin (KMO): 0.925, Bartlett’s Test of Sphericity: 10508,527, p<0.00, Açıklanan Kümülatif Varyans (%): 58,68		

Tablo 3’te, faktörlere ait ifadelerdeki ortalamalar incelendiğinde, “Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar” faktörünün genel aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 4,44$ olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, Karadeniz Ereğli’de yerel halkın ilçede turizmin gelişime yönelik genel tutum ve algılarının olumlu yönde olduğu ifade edilebilir. Yerel halk, “Ereğli’ye turist çekmek için daha fazla çaba gösterilmelidir.” ($\bar{X} = 4,71$), “Ereğli halkı turizmin gelişimini aktif bir şekilde desteklemelidir.” ($\bar{X} = 4,67$) ve “Ereğli’de turizmin gelişimini sağlayacak yeni turizm yatırımları yapılmalıdır.” ($\bar{X} = 4,65$) ifadelerine yüksek katılım göstermektedir. “Turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algılar” faktörüne bakıldığında aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 4,37$ olduğu, “Turizmin gelişimi, Ereğli’de tarihi yapıların restore edilmesi ve korunmasını teşvik edecektir.” ($\bar{X} = 4,65$), “Ereğli’nin turistik bir yer haline gelmesi, eğlence/dinlenme faaliyetlerinin artmasını sağlayacaktır.” ($\bar{X} = 4,59$), “Ereğli’de turizmin gelişimi, yerel halk için daha fazla iş imkanı sağlayacaktır.” ($\bar{X} = 4,58$) gibi ifadelere yüksek katılım gösterildiği araştırmadan elde edilen bulgular arasındadır. Dolayısıyla, ilçede turizmin meydana getirebileceği etkilerin olumlu yönde olacağına ilişkin yerel halkın tutum ve algılarının yüksek olduğu dikkat çekmektedir. “Turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algılar” faktörünün aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2,89$ ’dur. Zonguldak/Ereğli’de yerel halkın turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algılarının olumlu ya da olumsuz yönde belirginleşmediği, kararsız bir tutum içinde oldukları görülmektedir. Bununla birlikte, “Ereğli’de turizmin gelişimi, ürün ve hizmet fiyatlarının artmasına neden olacaktır.” ($\bar{X} = 4,12$) ve “Turizmin gelişimi Ereğli’de trafik yoğunluğunun artmasına neden olacaktır.” ($\bar{X} = 3,72$) ifadeleri, turizmin olumsuz etkilerine yönelik algıların en yüksek düzeyde olduğu ifadelerdir.

4.3. Karadeniz Ereğli’de Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması (Mann-Whitney U Testi)

Tablo 4: Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması (SO)	Sıra Toplamı	Z	P
Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar	Erkek	206	239,95	49429	-2,529	,011
	Kadın	240	209,38	50252		
Turizmin Olumlu Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	Erkek	206	222,68	45873	-0,125	,901
	Kadın	240	224,20	53808		
Turizmin Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	Erkek	206	240,86	49617	-2,638	,008
	Kadın	240	208,60	50064		

Tablo 4’te, yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair test sonuçları yer almaktadır. Buna göre, turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algılar boyutunda erkek ve kadınların görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı ($p>0,05$) görülmektedir. Buna karşın, turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar ile turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algılarda erkek ve kadın arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ($p<0,05$) dikkat çekmektedir. Sıra ortalamalarına bakıldığında, her iki boyutta da erkek katılımcıların tutum ve algılarının kadın katılımcılara göre daha olumlu olduğu ifade edilebilir.

4.4. Karadeniz Ereğli’de Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Eğitim Durumu, Aylık Gelir, Meslek ve Zonguldak/Ereğli’de İkamet Süresine Göre Karşılaştırılması (Kruskal-Wallis Testi)

Tablo 5: Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalaması (SO)	Chi-Square	Serbestlik Derecesi (df)	Anlamlılık Düzeyi (p)
Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar	İlkokul	8	290,50	30,649	5	,000
	Ortaokul	24	280,92			
	Lise	130	256,12			
	Önlisans	78	229,35			
	Lisans	186	195,24			
Turizmin Olumlu Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	Lisansüstü	20	155,80	27,186	5	,000
	İlkokul	8	290,00			
	Ortaokul	24	274,50			
	Lise	130	255,21			
	Önlisans	78	231,50			
Lisans	186	193,72				
Lisansüstü	20	175,40				

Tablo 5 devam

Turizmin Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	İlkokul	8	274,50	10,756	5	,056
	Ortaokul	24	144,42			
	Lise	130	223,93			
	Önlisans	78	227,42			
	Lisans	186	228,97			
	Lisansüstü	20	229,00			

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların eğitim durumuna göre, Karadeniz Ereğli ilçesinde turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar ile turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algılarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Sıra ortalamalarına göre, turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar ile turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algıların ilkökul ve ortaokul mezunlarında en yüksek, lisans ve lisansüstü mezunu katılımcılarda ise en düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir. Bu bulgulardan hareketle, Karadeniz Ereğli’de turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar ile turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algıların, daha düşük eğitim seviyesindeki katılımcılarda daha olumlu olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 6: Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Aylık Gelire Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Aylık Gelir (TL)	n	Sıra Ortalaması (SO)	Chi-Square	Serbestlik Derecesi (df)	Anlamlılık Düzeyi (p)
Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar	1500 ve daha az	100	247,52	39,761	5	,000
	1501-2000	70	266,24			
	2001-2500	64	266,84			
	2501-3000	48	184,92			
	3001-3500	54	168,02			
	3501 ve üzeri	110	193,32			
Turizmin Olumlu Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	1500 ve daha az	100	262,38	44,707	5	,000
	1501-2000	70	241,13			
	2001-2500	64	268,88			
	2501-3000	48	229,25			
	3001-3500	54	165,09			
	3501 ve üzeri	110	176,70			
Turizmin Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	1500 ve daha az	100	229,00	28,323	5	,000
	1501-2000	70	256,53			
	2001-2500	64	195,34			
	2501-3000	48	193,79			
	3001-3500	54	286,39			
	3501 ve üzeri	110	195,95			

Tablo 6'daki analiz sonuçlarına göre, Karadeniz Ereğli'de yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algıları aylık gelirlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Aylık 1501-2000 TL (SO = 266,24) ve 2001-2500 TL (SO = 266,84) gelire sahip katılımcıların turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılarının aylık geliri daha fazla olan katılımcılara göre daha olumlu olduğu, aylık 2001-2500 TL (SO = 268,88) ve 1500 TL ve daha az (SO = 262,38) gelire sahip olan katılımcıların turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algılarının daha olumlu olduğu ve aylık 3001-3500 TL (SO = 286,39) gelire sahip katılımcıların turizmin etkilerine yönelik tutum ve algılarının diğer gelir gruplarındaki katılımcılara göre daha olumsuz olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Ereğli'de turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar ile turizmin olumlu etkilerine yönelik tutum ve algıların, aylık geliri düşük ve orta düzeydeki katılımcılarda daha olumlu olduğu, aylık geliri daha yüksek düzeyde olan katılımcılarda turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algıların daha fazla olduğu ifade edilebilir.

Tablo 7: Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Mesleğe Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Meslek	n	Sıra Ortalaması	Chi-Square	Serbestlik Derecesi (df)	Anlamlılık Düzeyi (p)
Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar	Memur	132	194,35	27,681	6	,000
	Esnaf	30	190,37			
	Çiftçi	6	208,17			
	İşçi	70	212,41			
	Öğrenci	44	201,59			
	Ev Hanımı	40	261,85			
	Diğer	124	264,95			
Turizmin Olumlu Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	Memur	132	182,83	22,694	6	,001
	Esnaf	30	226,90			
	Çiftçi	6	236,17			
	İşçi	70	234,04			
	Öğrenci	44	221,86			
	Ev Hanımı	40	232,15			
	Diğer	124	257,19			
Turizmin Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	Memur	132	226,53	25,158	6	,000
	Esnaf	30	160,83			
	Çiftçi	6	136,83			
	İşçi	70	231,44			
	Öğrenci	44	294,36			
	Ev Hanımı	40	199,20			
	Diğer	124	217,84			

Tablo 7'ye göre, Karadeniz Ereğli'de yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının mesleklerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($p < 0,05$). Turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algıların diğer (serbest meslek, çalışmıyor, vb.) meslek grubundaki kişilerde (SO = 264,95) ve ev hanımlarında (SO = 261,85) daha olumlu olduğu, diğer meslek grubundaki katılımcıların turizmin etkilerine yönelik tutum ve algılarının daha olumlu olduğu (SO = 257,19), bununla birlikte çiftçi (SO = 136,83) ve esnaf (SO = 160,83) meslek grubundaki katılımcıların, Karadeniz Ereğli ilçesinde turizmin gelişiminin meydana getirebileceği olumsuz etkilere yönelik tutum ve algılarının daha düşük olduğu dikkat çekmektedir. Bu bulgular, ev hanımları ve diğer meslek grubundaki kişiler tarafından ilçede turizmin gelişiminin daha çok desteklendiği, diğer meslek grubundakiler tarafından turizmin etkilerinin daha olumlu olarak algılandığı, çiftçi ve esnafın turizmin etkilerini diğerlerine göre daha az olumsuz algıladıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 8: Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Tutum ve Algıları Faktörlerinin Zonguldak/Ereğli'de İkamet Süresine Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Zonguldak/ Ereğli'de İkamet Süresi	n	Sıra Ortalaması	Chi- Square	Serbestlik Derecesi (df)	Anlamlılık Düzeyi (p)
Turizmin Gelişimine Yönelik Genel Tutum ve Algılar	1 yıldan az	18	265,83	13,613	5	,018
	1-5 yıl	38	183,45			
	6-10 yıl	44	213,82			
	11-15 yıl	20	161,30			
	16-20 yıl	60	211,60			
	21 yıl ve üzeri	266	235,32			
Turizmin Olumlu Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	1 yıldan az	18	214,83	6,657	5	,247
	1-5 yıl	38	234,03			
	6-10 yıl	44	209,73			
	11-15 yıl	20	158,10			
	16-20 yıl	60	232,13			
	21 yıl ve üzeri	266	227,83			
Turizmin Olumsuz Etkilerine Yönelik Tutum ve Algılar	1 yıldan az	18	330,83	20,195	5	,001
	1-5 yıl	38	239,08			
	6-10 yıl	44	183,86			
	11-15 yıl	20	224,80			
	16-20 yıl	60	195,73			
	21 yıl ve üzeri	266	226,73			

Tablo 8 incelendiğinde, turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılar ile turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algıların, katılımcıların Karadeniz Ereğli'de ikamet sürelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği dikkat çekmektedir ($p < 0,05$).

Buna göre, 1 yıldan az süredir ilçede ikamet edenlerin turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılarının (SO = 265,83) daha olumlu olduğu, turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algılarının (SO = 330,83) ise ilçede daha uzun süredir ikamet eden katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. İlçede ikamet süresi en az olan katılımcıların, turizmin gelişimini daha fazla destekledikleri, buna karşın turizmin olumsuz etkilerine yönelik algılarının daha fazla olduğu ifade edilebilir.

5. Sonuç ve Öneriler

Turizm gelişim sürecinin başlangıcında bir destinasyon olarak değerlendirilebilecek Karadeniz Ereğli ilçesi, denize kıyısı olan bir sahil yerleşkesi olması, deniz turizmine elverişli plajları, İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerle yakın konumu, yeterli insan kaynağına ve doğal, tarihi ve kültürel değerlere sahip olması nedeniyle önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Turizm gelişim sürecinde, sahip olunan kaynakların etkin bir şekilde turizme kazandırılması ve yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının belirlenmesi, sürdürülebilir bir turizm gelişimi ve yerel halkın desteğinin sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular, Karadeniz Ereğli ilçesinde yaşayan yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algılarının olumlu yönde olduğu, ilçede turizmin gelişiminin yöre halkı tarafından desteklediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu sonuçlar, Andereck & Vogt (2000), Canizares vd. (2014), Dilek vd. (2017) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. İlçede turizmin gelişimine ve daha fazla turist çekmeye yönelik çalışmalar yapılması, yeni turizm yatırımlarının gerçekleştirilmesine yönelik yerel halkın olumlu tutuma sahip olması araştırmadan elde edilen önemli sonuçlar arasındadır. Yerel halkın, ilçede turizmin gelişiminin, tarihi yapıların restorasyonu ve korunmasını teşvik edeceği, eğlence/dinlenme faaliyetlerinin artmasını ve yerel halk için daha fazla iş imkanı sağlayacağı yönünde olumlu etkilerinin olacağına inanması dikkat çeken diğer sonuçlardır. Olumsuz etkilere yönelik kararsız bir tutum ve algının olduğu, bununla birlikte ilçede turizmin gelişimi ile birlikte ürün ve hizmet fiyatlarının artacağı, trafiğin yoğunlaşacağı yönündeki ifadelerle yerel halkın yüksek oranda katıldığını belirtmek mümkündür. Yerel halk, Karadeniz Ereğli’de turizmin gelişiminin meydana getirebileceği etkileri olumlu olarak algılamakta, turizmin gelişimine yönelik olumlu bir genel tutum sergilemekte ve desteklemektedir. Turizm endüstrisinin, istihdam sağlama ve sosyal yaşantıyı geliştirmeye yönelik olumlu katkısı, bu araştırmada Karadeniz Ereğli ilçesinde yaşayan halk tarafından da kabul görmüştür. Nitekim, Yıldız (2011) tarafından yapılan bir araştırmada, işsizlik sorununun çözümü konusunda turizm endüstrisi ile sanayi karşılaştırılmış, Türkiye açısından turizm endüstrisinin işsizlik probleminin çözümünde ve istihdam yaratmada sanayiden daha etkin bir endüstri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebeple, nüfusu her geçen gün artan ve sanayileşmenin yoğunlaştığı bir yer olan Karadeniz Ereğli’de, turizmin gelişimine önem verilmesi, sanayiye alternatif bir istihdam yaratma alanı olarak turizmin değerlendirilmesi ilçenin geleceği açısından ele alınması gereken önemli bir konudur. Fakat, turizmin gelişiminin bir bölgede meydana getirebileceği enflasyonist etki ve trafik yoğunluğundaki artış gibi yerel halkın olumsuz algıları, turizm gelişim sürecinde üzerinde dikkatle durulması gereken diğer bir husus olarak bu araştırmada ortaya çıkmaktadır.

Araştırma sonucunda, Karadeniz Ereğli’de turizmin gelişimine yönelik yerel halkın tutum ve algılarının, sosyo-demografik bazı özelliklere göre farklılaştığı da tespit edilmiştir. Erkek, ilkököl ve ortaokul mezunları, aylık 1501-2000 TL ve 2001-2500 TL gelire sahip, ev

hanımı ve diğer (serbest meslek, çalışmıyor, vb.) meslek gurubu ve 1 yıldan az süredir ilçede ikamet eden katılımcıların, ilçede turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Aylık geliri düşük ya da orta düzeyde, daha kısa süredir ilçede ikamet eden, eğitim seviyesi daha düşük, belirli bir mesleğe sahip olmayan ya da çalışmayan kişilerin turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algılarının daha olumlu olması dikkat çekicidir. Bununla birlikte, ilkokul ve ortaokul mezunu, aylık 1500 TL ve altı, 2001-2500 TL gelire sahip, diğer (serbest meslek, çalışmıyor, vb.) meslek grubundaki katılımcıların, ilçede turizmin gelişimine yönelik olumlu tutum ve algılarının daha fazla olduğu görülmektedir. Nitelikli-niteliksiz her yaş ve eğitim seviyesindeki kişiye iş imkanı sağlaması, farklı sosyo-demografik özelliklerdeki kişilerin istihdam edilebilmesi özelliği, ilçede turizmin gelişimine yönelik genel tutum ve algıların olumlu olmasına neden olmaktadır. Daha yüksek gelire sahip ve ilçede daha kısa süre ikamet edenlerin, turizmin olumsuz etkilerine yönelik tutum ve algıları daha fazla iken, ileri yaşlardaki kişilerin ve ilçedeki esnaf ve çiftçinin, turizmin gelişiminin meydana getirebileceği etkilerin olumsuz olacağına yönelik tutum ve algıları daha azdır.

Karadeniz Ereğli’de, yerel yönetimler ve turizm planlamacıları, turizmi geliştirmeye yönelik ilçeye yapılacak yatırımlarda yerel halkın tutum ve algılamalarını dikkate almalı, faaliyetlerine bu doğrultuda yön vermelidir. Bu faktörler dikkate alınmadan gerçekleştirilen yatırımlar yerel halk tarafından destek görmeyecek ve halk turizm gelişim sürecine dahil olmayacaktır. Turizm gelişimi sürecinin başındaki destinasyonlar için bu durum yapılan yatırımlardan beklenen sonucun elde edilememesi anlamına gelebilmektedir. Karadeniz Ereğli ilçesinde yerel halkın turizmin gelişimine verdiği destek dikkate alınmalı, turizm gelişim sürecine halkın da dahil edilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bununla birlikte, halkın turizmin gelişiminin olumsuz etkilerine yönelik algıları da dikkate alınmalı, olumsuzluklara karşı önceden gerekli tedbirler alınmalıdır. İlçe merkezinde ikamet eden yerel halka yönelik yürütülen bu araştırmanın kapsamı, köyleri de içine alacak şekilde daha da genişletilebilir, katılım artırılabilir. Ayrıca, turizm gelişim sürecinin belirli dönemlerinde yapılacak benzer çalışmalarla yerel halkın turizmin gelişimine yönelik tutum ve algıları tekrar araştırılıp değişimler gözlemlenebilir.

Kaynakça

- Akova, O. (2006). Yerel halkın turizmin etkilerini algılamalarına ve tutumlarına yönelik bir araştırma. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 2(1), 1-34.
- Andereck, K. L., & Vogt, C. A. (2000). The relationship between residents’ attitudes toward tourism and tourism development options. *Journal of Travel Research*, 39, 27-36.
- Blesic, I., Pivac, T., Besermenji, S., Ivkov-Dzigurski, A., & Kosic, K. (2014). Residents’ attitudes and perception towards tourism development: A case study of rural tourism in Dragacevo, Serbia. *Eastern European Countryside*, 20(1), 151-165.
- Boğan, E., & Sarıışık, M. (2016). Yerel halkın turizm faaliyetine yönelik görüş ve algılamalarının belirlenmesi üzerine Alanya’da bir araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12, 325-342.
- Canizares, S. M. S., Tabales, J. M. N., & Garcia, F. J. F. (2014). Local residents’ attitudes towards the impact of tourism development in Cape Verde. *Tourism & Management Studies*, 10(1), 87-96.
- Demirgil, H. (2010). Parametrik olmayan (non-parametric) hipotez testleri. İçinde Ş. Kalaycı (ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (ss. 85-112). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

- Dilek, S. E., Çoban, Ö., & Harman, S. (2017). Hasankef halkının turizmin gelişimine yönelik tutumu. *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 6(2), 59-72.
- Dimitriadis, E., Papadopoulos, D., & Kaltsidou, D. (2013). Attitudes towards tourism development: Residents' perceptions in the islands of Lemnos and Hydra. *Tourism: An International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 8(1), 133-151.
- Duran, E., & Özkul, E. (2012). Yerel halkın turizm gelişimine yönelik tutumları: Akçakoca örneği üzerinden bir yapısal model. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 500-520.
- Ekici, R., & Çizel, B. (2014). Yerel halkın turizm gelişimi desteğine ilişkin tutumlarının destinasyonların gelişme düzeylerine göre farklılıkları. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3), 73-87.
- Garcia, F. A., Vazquez, A. B., & Macias, R. C. (2015). Resident's attitudes towards the impacts of tourism. *Tourism Management Perspectives*, 13, 33-40.
- Hair Jr., J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis*. England: British Library Cataloguing-in-Publication Data.
- Harrill, R. (2004). Residents' attitudes toward tourism development: A literature review with implications for tourism planning. *Journal of Planning Literature*, 18(1), 1-16.
- Işık, C., & Çalkın, Ö. (2016). Yerel halkın turizm algısı: TRA2 bölgesi analizi. *Iğdır Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(2), 19-46.
- Kalaycı, Ş. (2010). Faktör analizi. İçinde Ş. Kalaycı (ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (ss. 321-331). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Lundberg, E. (2017). The importance of tourism impacts for different local resident groups: A case study of a Swedish seaside destination. *Journal of Destination Marketing & Management*, 6, 46-55.
- Özdamar, K. (2003). *Modern bilimsel araştırma yöntemleri*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Segota, T., Mihalic, T., & Kuscer, K. (2017). The impact of residents' informedness and involvement on their perceptions of tourism impacts: The case of Bled. *Journal of Destination Marketing & Management*, 6, 196-206.
- Sharpley, R. (2014). Host perceptions of tourism: A review of the research. *Tourism Management*, 42, 37-49.
- Sinclair-Maragh, G., Gursoy, D., & Vieregge, M. (2015). Residents' perceptions toward tourism development: A factor-cluster approach. *Journal of Destination Marketing & Management*, 4, 36-45.
- Stylidis, D., Biran, A., Sit, J., & Szivas, E. M. (2014). Residents' support for tourism development: The role of residents' place image and perceived tourism impacts. *Tourism Management*, 45, 260-274.
- Şanlıoğlu, Ö., & Erdem, A. (2017). Kayseri örneğinde yerel halkın turizm faaliyetlerini nasıl algıladığının tespitine yönelik bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 277-298.
- T.C. Zonguldak Valiliği (2017). Nüfus. Erişim Tarihi: 05.09.2017, <http://www.zonguldak.gov.tr/nufus>.
- Teye, V., Sönmez, S. F., & Sirakaya, E. (2002). Residents' attitudes toward tourism development. *Annals of Tourism Research*, 29(3), 668-688.
- Türkiye Cumhuriyeti Zonguldak Valiliği. (2017). Kdz. Ereğli Kaymakamlığı 2017 Ereğli ilçe nüfus bilgileri. Erişim Tarihi: 25.01.2018, <http://www.zonguldak.gov.tr/kdzeregli>.
- Xu, S., Barbieri, C., Anderson, D., Leung, Y.-F., & Rozier-Rich, S. (2016). Residents' perceptions of wine tourism development. *Tourism Management*, 55, 276-286.
- Yıldız, Z. (2011). Turizm sektörünün gelişimi ve istihdam üzerindeki etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 3(5), 54-71.
- Zamani-Farahani, H., & Musa, G. (2008). Residents' attitudes and perception towards tourism development: A case study of Masooleh, Iran. *Tourism Management*, 29, 1233-1236.